

Sygnatura akt *IC 1060/13*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2014r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze Wydział I Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Urszula Wiewióra

Protokolant: Agnieszka Dymitroca

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2014r. w Jeleniej Górze

sprawy z powództwa **T. U.**

przeciwko (...) **S.A.(...)(...)w W.**

o zapłatę

- I. zasądza od pozwanego (...) S.A.(...)(...)w W. na rzecz powoda T. U. kwotę 95.100 zł (dziewięćdziesiąt pięć tysięcy sto złotych),
- II. umarza postępowanie w zakresie zasądzenia kwoty 4.911,08 zł,
- III. dalej idące powództwo oddala,
- IV. wyrokowi w punkcie I w zakresie kwoty 5.100 zł nadaje rygor natychmiastowej wykonalności,
- V. zasądza od pozwanego (...) S.A.(...)(...)w W. na rzecz powoda T. U. kwotę 720 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania,
- VI. nakazuje ściągnąć z zasądanego na rzecz powoda w punkcie I wyroku roszczenia kwotę 3.200 zł na rzecz Skarbu Państwa - kasa Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych,
- VII. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) S.A.(...)(...)w W. na rzecz Skarbu Państwa - kasa Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze kwotę 4.801 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt IC 1060/13

UZASADNIENIE

Powód T. U. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A.(...)(...)w W. kwoty 150.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty 10.011,08 zł tytułem poniesionych kosztów pogrzebu, pochowania i wykonania nagrobka oraz kosztów procesu według przepisanych norm.

W uzasadnieniu podał, że w dniu 24.12.2010r. miał miejsce wypadek drogowy w efekcie którego śmierć poniosła jego żona M. U. (1). Za winnego spowodowania wskazanego wypadku uznany został wyrokiem Sądu Rejonowego w Z. z dnia 30.03.2011r. sygn. akt II K 802/11 Z. B., który poruszał się pojazdem V. (...) nr rej. (...), ubezpieczonym z tytułu OC u pozwanego. Dalej powód wskazał, że przeżył ze swoją żoną w związku małżeńskim ponad 30 lat, byli zgodnym i kochającym się małżeństwem. Podniósł, że obecnie jest samotny, pozostawiony wsparcia i pomocy żony. Podkreślał, że jest osobą starszą i schorowaną, m.in. nie słyszy na lewe ucho.

Pismem z 10.10.2012r. powód wezwał pozwanego do zapłaty następując kwot: 10.011,08 zł kosztów pogrzebu oraz 150.000 zł zadośćuczynienia. Pozwany w odpowiedzi odmówił wypłacenia żądanych kwot powołując się m.in. na zasądzoną w wyroku karnym na rzecz powoda kwotę 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Pozwany (...)S.A.(...)(...)w W.wniosło o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 7.234 zł.

W uzasadnieniu pozwany przyznał, że pojazd którym kierował sprawca wypadku z dnia 24.12.2010r., był u niego ubezpieczony z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Pozwany podnosił, że kwota 10.000 zł zasądzona tytułem zadośćuczynienia na rzecz powoda od sprawcy wypadku w wyroku karnym kompensuje w całości doznaną przez niego krzywdę.

Na rozprawie w dniu 03.03.2014r. pełnomocnik powoda ograniczył żądanie w zakresie kosztów pogrzebu, pochowania i wykonania nagrobka do kwoty 5.100 zł.

Pełnomocnik pozwanego uznał w tym zakresie żądanie pozwu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24.12.2010r. w K. rejonu (...) Z. B. kierując samochodem osobowym marki V. (...) nr rej. (...) nie dostosował prędkości do warunków panujących na drodze i stracił panowanie nad prowadzonym pojazdem, zjeżdżając w przeciwny pas ruchu, w wyniku czego doszło do zderzenia z prawidłowo poruszającym się swoim pasem ruchu samochodem marki V. (...) nr rej. (...) kierowanym przez R. O. i w wyniku czego pasażerka pojazdu V. (...) M. U. (1) doznała obrażeń ciała w postaci stłuczenia wielomiejscowego mózgu, skutkującego jej zgonem w dniu 11.01.2011r., zaś pasażerka W. S. doznała obrażeń w postaci złamania nasady i przynasady bliższej kości piszczelowej lewej, które naruszyły czynności narządów jej ciała na czas powyżej 7 dni.

Za opisany wyżej czyn z art. 177 § 1 i 2 k.k. została wymierzona mu kara 1 roku 2 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie zawieszono na okres 3 lat próby.

Ponadto na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego Z. B. obowiązek uiszczenia na rzecz T. U. kwoty 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznane krzywdy.

(wyrok karny k. 7)

Powód T. U. oraz M. U. (1) poznali się w 1974r. i po dwuletnim okresie znajomości, w 1976r. zawarli małżeństwo. Ze związku pochodzi dwoje obecnie pełnoletnich dzieci (dwóch synów). Małżeństwo było zgodne, między małżonkami nigdy nie dochodziło do poważniejszych nieporozumień, czy też kryzysów małżeńskich.

Małżonkowie mieszkali w B.. W kolejnych klatach, po usamodzielnieniu się dzieci, gdy mieszkali sami, wspierali się w sprawach codziennego życia, darzyli się szacunkiem. M. U. (1) dbała o to, aby rodzina spotykała się wspólnie w okresach świąt, urodzin, imienin. To ona spajała rodzinę, organizowała uroczystości.

Od 2001r. M. U. (1) związku z chorobą nerek 3 razy w tygodniu jeździła na dializy do stacji dializ (specjalnym busem).

(przesłuchanie powoda e-protokół z 03.03.2014r. 00:10:02-00:26:07)

W dniu 24.12.2010r. M. U. (1) miała zaplanowany wyjazd na dializę o godz. 6 rano. Wstała wcześniej, aby przygotować się do wyjazdu. Powód odprowadził ją do drzwi. Przed wyjściem małżonka powiedziała mu, aby kupić chleb i ciasto, ponieważ, jak zwykle w Wigilię odwiedzają ich synowie z rodzinami i wnukami. Były to ostatnie słowa jakie powód zamienił z małżonką.

Około godz. 12 tego samego dnia powód dowiedział się o opisanym wyżej wypadku drogowym. M. U. (1) po wypadku jedynie przez chwilę była przytomna, później straciła przytomność. Po przyjeździe do szpitala powód mógł jedynie obserwować żonę, która do chwili śmierci pozostawała w śpiączce. Powód odwiedzał ją do chwili jej śmierci w dniu 11.01.2011r. M. U. (1) zmarła w wieku 55 lat.

(odpis skrócony aktu zgonu k. 8; przesłuchanie powoda e-protokół z 03.03.2014r. 00:10:02-00:26:07)

Śmierć żony była dla powoda traumatycznym doświadczeniem. Od wielu lat tworzył z żoną zgodne małżeństwo, znajdował w niej oparcie, pocieszenie w chwilach smutku. Po jej śmierci został sam w domu, odczuwał pustkę i przygnębienie. Ciągłe wspomina żonę, odwiedza jej grób (co miesiąc w dacie jej śmierci, a także jej urodziny, imieniny). W ciągu dnia usiłuje znajdować sobie zajęcia, które odciągają go od wspomnień o żonie. Jednakże wracają one w godzinach wieczornych i w nocy – wówczas w pełni zdaje sobie sprawę ze swojej samotności.

Od daty śmierci żony powód nie obchodzi świąt Wigilii i Bożego Narodzenia, które kojarzą mu się obecnie ze śmiercią żony. Stosunki z rodziną uległy rozluźnieniu. W okresie wspólnego pożycia to żona dbała o to, aby święta miały rodzinny charakter.

Powód, mimo, że od śmierci żony upłynęło ponad 3 lata, nadal jest przygnębiony, przygaszony, nie może pogodzić się ze śmiercią żony, z którą wszak, gdyby nie tragiczny w skutkach wypadek, żyłby jeszcze przez wiele lat.

Obecnie samotnie zмага się z czynnościami dnia codziennego, załatwianiem spraw urzędowych, wizytami u lekarza (powód niedosłyszy, jest głuchy na lewe ucho), martwi się z czego będzie w przyszłości ponosił koszty utrzymania, remontów domu, w którym mieszka.

(przesłuchanie powoda e-protokół z 03.03.2014r. 00:10:02-00:26:07)

Pismem z 19.10.2012r. powód wezwał pozwanego do zapłaty na jego rzecz kwoty 150.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz 10.011,08 zł tytułem poniesionych kosztów pogrzebu, pochowania i wykonania nagrobka.

Pismem z 19.03.2013r., po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, pozwane (...) odmówiło wypłaty żądanych kwot.

(korespondencja stron k. 13-20)

Sąd zważył, co następuje:

Powód T. U., po ostatecznym sprecyzowaniu swojego stanowiska, domagał się zasądzenia od pozwanego (...)S.A.(...)(...)w W.na jego rzecz kwoty 150.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz 5.100 zł tytułem zwrotu kosztów pogrzebu. Opierał swoje żądanie na zasadzie art. 446 § 1 k.c. (koszty pogrzebu) oraz 446 § 4 k.c. (zadośćuczynienie). Wskazał, że w wypadku samochodowym z dnia 24.12.2010r., spowodowanym przez Z. B., jego żona M. U. (1)doznała obrażeń skutkujących jej śmiercią, co spowodowało wystąpienie u niego cierpienie psychicznych, ujemnie wpłynęło na stan emocjonalny, czego skutki odczuwa do chwili obecnej. Poza zadośćuczynieniem powód domagał się zwrotu kosztów pogrzebu żony, które to żądanie ograniczył do wysokości 5.100 zł.

Pozwane (...) przyznało, że pojazd którym kierował sprawca wypadku z dnia 24.12.2010r., był u niego ubezpieczony z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Pozwany podnosił, że kwota 10.000 zł zasądzona tytułem zadośćuczynienia na rzecz powoda od sprawcy wypadku w wyroku karnym kompensuje w całości doznaną przez niego krzywdę. W zakresie zwrotu kosztów pogrzebu pozwany uznał żądanie w zakresie kwoty 5.100 zł.

Poza sporem w sprawie była kwestia odpowiedzialności odszkodowawczej strony pozwanej wynikająca z umowy ubezpieczenia OC (art. 822 k.c.), natomiast kwestią sporną była wysokość zadośćuczynienia.

W myśl art. 446 § 4 k.c., Sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Celem roszczenia z art. 446 § 4 k.c. jest kompensacja doznanej krzywdy, a więc złagodzenie cierpienia psychicznego wywołanego śmiercią osoby najbliższej i pomoc pokrzywdzonemu w dostosowaniu się do zmienionej w związku z tym jego sytuacji. Zadośćuczynienie nie jest zależne od pogorszenia sytuacji materialnej osoby uprawnionej i poniesienia szkody majątkowej. Określając wysokość tego zadośćuczynienia należy wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej przez poszkodowanego krzywdy, a więc przede wszystkim wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rolę w rodzinie pełnioną przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej (np. nerwicy, depresji), stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał znaleźć się w nowej rzeczywistości i ją zaakceptować, wiek pokrzywdzonego (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2012 r. IV CSK 416/11, LEX nr 1212823).

Bezspornie powód, jako najbliższy członek rodziny zmarłej – jej małżonek, był uprawniony do wystąpienia z żądaniem opartym na zasadzie art. 446 § 4 k.c.

Doznana przez niego krzywda wywołana śmiercią żony była niewątpliwie dotkliwa i wywołała u niego traumatyczne przeżycia. Przede wszystkim więź łącząca powoda ze zmarłą była bardzo silna. Jego małżeństwo opierało się na uczuciu i szacunku. Małżonkowie do chwili tragicznego zdarzenia przeżyli ze sobą ponad 30 lat, wzajemnie się wspierali, wychowali wspólnie dzieci, cieszyli się obecnością wnuków. To wsparcie i wzajemna pomoc było ważne zwłaszcza w obliczu choroby żony, która od 2001r. musiała być dializowana 3 razy w tygodniu.

Tragiczne zdarzenie wywołane zawinionym zachowaniem Z. B., ubezpieczonego u pozwanego, w sposób nagły i nieodwracalny zerwało łączącą małżonków więź uczuciową, małżeńską. Co więcej, nastąpiło to w Wigilię, jednym z najważniejszych w Polsce świąt, gdzie zazwyczaj przy wspólnym stole gromadzi się cała rodzina. Podobnie miało być i w domu powoda. W kolacji wigilijnej mieli uczestniczyć jego dwaj pełnoletni synowie z rodzinami. Nigdy do tego nie doszło. M. U. (1) po wypadku przewieziona została do szpitala, gdzie zmarła po 18 dniach, nie odzyskując przytomności. Kilka zdań wypowiedzianych przez powoda z żoną w dniu wypadku były ostatnimi jakie ze sobą zamienili, dotyczyły one zwykłych spraw – zakupu chleba i ciasta na wieczorne spotkanie z rodziną. Wszak nie mogli przypuszczać, że to ostatnie wspólnie spędzone chwile. W kolejnych dniach po wypadku powód mógł jedynie bezradnie obserwować nieprzytomną żonę, z którą niemożliwy był jakikolwiek kontakt, z uwagi na doznane przez nią w wypadku poważne urazy mózgu, które skutkowały jej śmiercią.

Po pogrzebie żony powód musiał oswoić się z pustką i poczuciem osamotnienia po stracie żony, co w istocie w pełni nigdy nie będzie możliwe, zważywszy na długie lata wspólnego życia. Powód szczególnie ciężko znosi samotne wieczory i noce. W ciągu dnia stara się znajdować sobie zajęcia, które odciągają go od wspomnień o małżonce. Z przesłuchania powoda wynika, że to zmarła była osobą, która organizowała rodzinne święta, spotkania. Po jej śmierci związki rodzinne z synami uległy rozluźnieniu. Ponadto powód z uwagi na traumatyczne wspomnienia przestał obchodzić święta Wigilii i Bożego Narodzenia. Wszak to wówczas ostatni raz rozmawiał z żoną, tuż przed jej wyjazdem do stacji dializ.

Obecnie powodowi pozostało jedynie odwiedzanie grobu żony na cmentarzu, co czyni przynajmniej raz w miesiącu – w dzień jej śmierci, a także imieniny, urodziny. Samotnie musi załatwiać wszelkie sprawy: związane z utrzymaniem domu, wizytami u lekarza - powód jest osobą niedosłyszącą, musi jeździć na kontrole lekarskie, wyżywieniem. Przejmuje się zwłaszcza perspektywą samotnego ponoszenia kosztów utrzymania połowy domu, który zajmuje, zwłaszcza, że otrzymuje jedynie niewysoką rentę chorobową.

Do chwili śmierci żony powód z nią dzielił się troskami, miał w niej oparcie, mógł się jej poradzić, co obecnie nie jest możliwe. Jak sam kilkakrotnie stwierdził, najtrudniejsze dla niego jest poczucie pustki po stracie żony, której nie da się w żaden sposób wypełnić. Powód, mimo upływu 3 lat od śmierci żony, nadal ze znaczną intensywnością odczuwa dojmujące poczucie osamotnienia.

Sąd orzekający, mając na uwadze powyższe okoliczności, rozmiar doznanej przez powoda krzywdy i zakres jego cierpienia, uznał za odpowiednie i stosowne zasądzenie na jego rzecz kwoty 90.000 zł tytułem zadośćuczynienia, przy uwzględnieniu, że w wyroku karnym zasądzono już na jego rzecz zadośćuczynienie w wysokości 10.000 zł.

Dopiero łączna kwota 100.000 zł spełni funkcję kompensacyjną i będzie społecznie uzasadniona. Doznana przez powoda krzywda jest niewymierna, a przede wszystkim nieodwracalna, toteż rekompensata pieniężna nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Przyznana kwota złagodzi cierpienia psychiczne powoda, wywołane śmiercią osoby najbliższej i pomoże pokrzywdzonemu w dostosowaniu się do zmienionej w związku z tym sytuacji życiowej. Dopiero tak ustalona kwota zadośćuczynienia będzie stanowiła dla powoda odpowiednią rekompensatę za śmierć żony.

Wobec tego, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda, na podstawie art. 446 § 4 k.c., kwotę 90.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Ponadto zasądzono na jego rzecz kwotę 5.100 zł, tytułem zwrotu kosztów pogrzebu. Zatem, łącznie zasądzono na rzecz powoda kwotę 95.100 zł, co znalazło wyraz w punkcie I wyroku.

Powód ograniczył żądanie w zakresie zwrotu kosztów pogrzebu do kwoty 5.100 zł, a zatem Sąd umorzył na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. postępowanie co do kwoty 4.911,08 zł (punkt II wyroku).

Dalej idące żądanie w zakresie zadośćuczynienia Sąd uznał za nazbyt wygórowane. Pamiętać należy, że rekompensata musi być utrzymana w rozsądnych granicach i nie może prowadzić do bezpodstawnego wzbogacenia.

W zakresie kwoty 5.100 zł, uznanej przez pozwanego, Sąd wyrokowi w punkcie I nadał rygor natychmiastowej wykonalności (art. 333 § 1 pkt 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c., stosunkowo je rozdzielając. Powód domagał się od pozwanego łącznie kwoty 160.011,08 zł, a zasądzono na jego rzecz 95.100 zł, zatem wygrał proces w 60 % i przegrał w 40 %. Powód poniósł koszty wynagrodzenia pełnomocnika w wysokości 3.600 zł, podobnie jak i pozwany. A zatem Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda 720 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania – zastępstwa procesowego (60 % z 3.600 zł – 40 % z 3.600 zł = 720 zł).

Oprócz tego, na zasadzie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - kasa Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze, kwotę 4.801 zł, tytułem części nieuiszczonej opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony (60 % z 8.001 zł), zaś na podstawie art. 113 ust. 4 u.k.s.c. nakazuje ściągnąć z zasądzonego na rzecz powoda w punkcie I roszczenia kwotę 3.200 zł (40 % z 8.001 zł), na rzecz Skarbu Państwa - kasa Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze, tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (opłaty od pozwu).